

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11 Aralık 2015
Sayı : 512

1134

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından, Anayasa'nın 98 ve TBMM Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. Murat Eymür
Ankara Milletvekili

24 Kasım 2015 tarihinde Rusya savaş uçağının, Türk Hava Kuvvetlerine ait savaş uçakları tarafından düşürülmesi, Cumhuriyetimizin kuruluşundan itibaren komşu ülkelerle çatışmasızlık prensibine dayalı 'hassas denge' üzerinden yürütülen dış politikasının, ters yüz edilmesine yol açmış ve artık hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağı, yeni bir dönemin başlangıcının en net işaretidir.

Çatışma olasılığını en son isteyeceğimiz komşu ülkelerin başında gelen Rusya'ya ait bir savaş uçağının düşürülmesinin ardından yetkili makamların yaptığı açıklamalardaki çelişkiler, önemi tartışmasız böyle bir olay için dikkat çekicidir. Hatırlanacağı üzere 24 Kasım 2015 günü saat 09.20 sıralarında Hatay Yayladağı bölgesinde Türk Hava Sahası'nı ihlal ettiği için saat 09.24'te düşürülen uçağa ilişkin ilk açıklama, saat 10.45'te Anadolu Ajansı'nın (AA), Cumhurbaşkanlığı kaynaklarına dayandırarak verdiği haberle geldi. Tek cümlelik haber, "Cumhurbaşkanlığı kaynakları, Türkiye'nin hava sahasını ihlal ettiği ve uyarılara da aldırmadığı için angajman kuralları çerçevesinde düşürülen uçağın Su 24 tipi Rus uçağı olduğunu kaydetti" şeklindeydi. Cumhurbaşkanlığı kaynakları vurulan uçağın Rusya'ya ait olduğu bilgisini net veremekteydi. Saat 10.55'te yani Cumhurbaşkanlığı açıklamasından 10 dakika sonra ise Genelkurmay Başkanlığı'ndan bir açıklama geldi ve "24 Kasım 2015 tarihinde saat 09.20 civarında Hatay Yayladağı bölgesinde Türk Hava Sahasını ihlal eden milliyeti bilinmeyen bir uçak defalarca (beş dakika içerisinde 10 kez) ikaz edilmesine rağmen Türk Hava Sahasını ihlal etmiştir. Söz konusu uçağa angajman kuralları çerçevesinde 24 Kasım 2015 saat 09.24'te bölgede hava devriye görevinde bulunan iki adet F-16 uçağımız tarafından müdahalede bulunulmuştur" denildi. Bu açıklamada, uçağı vuran kurumumuzun, uçağa ilişkin "milliyeti bilinmeyen" ifadesini kullanması dikkat çekiciydi. Asıl çelişkili durum ise Genelkurmay'ın açıklamasından 11 dakika sonra yine AA üzerinden Cumhurbaşkanlığı kaynaklarının yaptığı ikinci açıklamada görüldü. Cumhurbaşkanlığı kaynakları, daha önce yaptığı açıklamadaki net dilden geri adım atarak, AA'dan saat 11.06'da geçen ikinci açıklamasında "Rus uçağı olduğunun tahmin edildiği" değerlendirmesinde bulundu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, aynı gün akşam saatlerinde katıldığı Öğretmenler Günü Resepsiyonu'ndaki konuşmasında, Rus uçağı için "Aidiyeti belli olmayan savaş uçağı"; olaydan üç gün sonra France 24 kanalına verdiği mülakatta da "Rus uçağı olduğunu bilseydik, belki uyarımızı farklı şekilde yapardık" dedi.

Yaşanan bu gelişmeler, askeri bir konuda Genelkurmay Başkanlığı'nda bulunmayan bir bilginin Cumhurbaşkanlığı'nda olduğunun kanıtıdır. Uçağa uyarıda bulunan, uçağı düşüren ve uçağın düştüğü sınır bölgesinde birçok istihbarata sahip olan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin değil de Cumhurbaşkanlığı makamının, "Rus uçağı olduğu" açıklaması, akıllara 2012 yılının başlarında Genelkurmay'dan alınarak Milli İstihbarat Teşkilatı'na (MİT) devredilen Türkiye'nin en yüksek

kapasiteli elektronik istihbarat ve dinleme üssü Genelkurmay Elektronik Sistemleri'ni (GES) getiriyor. Afganistan'dan Somali'ye kadar Türk birlikleriyle doğrudan kriptolu haberleşmeyi sağlayan, Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu ülkelerinden elektronik izleme yapabilen uydu ve yer sistemlerine sahip GES üzerinden MİT'in, Suriye'de ciddi bir istihbarat bilgisine sahip olduğu ve bunu sadece Cumhurbaşkanlığı ile paylaştığı, düşürülen Rus uçağı sonrasındaki açıklamalardan anlaşılmaktadır. Uzmanlar, GES üzerinden yapılan istihbarat çalışmalarıyla daha kalkış aşamasında Suriye'deki uçakların başta hangi ülkeye ait oldukları da dahil birçok bilgisine ulaşılabileceği değerlendirmesinde de bulunmaktadır.

Yukarıdaki bilgilere bağlı olarak;

1-) Cumhurbaşkanlığı kaynakları, olaydan 21 dakika sonra AA üzerinden yaptığı açıklamada, düşürülen uçağın Rusya'ya ait olduğu bilgisini paylaşmış buna karşın olaydan 31 dakika sonra Genelkurmay Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, "milliyeti bilinmeyen" ifadesi yer almamıştır. Bu durum, Cumhurbaşkanlığı'nın, olaya ilişkin istihbarat bilgisini Genelkurmay Başkanlığı'ndan almadığını göstermektedir. Cumhurbaşkanlığı'nın saat 10.45'te yaptığı açıklamaya hangi kurumdan alınan istihbarat kaynaklık etmiştir?

2-) Cumhurbaşkanlığı kaynakları, olaydan 42 dakika sonra yine AA üzerinden ikinci bir açıklama yapma gereği hissetmiş ve "Rus uçağı olduğunun tahmin edildiği" ifadesini kullanmıştır. Cumhurbaşkanlığı, sonradan da doğruluğu kesinleşen bir bilgiyi ikinci bir açıklamayla neden düzeltme gereği hissetmiştir?

3-) Cumhurbaşkanlığı kaynakları, ilk açıklamasındaki "Rus uçağı" tespitini, 2012 yılında Genelkurmay'dan MİT'e devredilen, Türkiye'nin en yüksek kapasiteli elektronik istihbarat ve dinleme üssü Genelkurmay Elektronik Sistemleri (GES) üzerinden, yani MİT'ten aldığı bilgiye dayalı olarak mı açıklamıştır?

4-) MİT'in kontrolünde Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu ülkelerinden elektronik izleme yapabilme kapasitesine sahip GES üzerinden elde edilen bilgiler Genelkurmay Başkanlığı ile paylaşılmamakta mıdır?

5-) GES üzerinden yapılan istihbarat çalışmasıyla daha kalkış aşamasında Suriye'deki uçakların hangi ülkeye ait oldukları da dahil birçok bilgisine ulaşılabileceği yönündeki görüşler dikkate alındığında, MİT, GES üzerinden söz konusu uçağın daha ilk kalkış anında Ruslara ait olduğu bilgisine sahip miydi? Sahipse, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın olaydan birkaç gün sonra yabancı bir televizyon kanalına yaptığı "Rus uçağı olduğunu bilseydik, belki uyarımızı farklı şekilde yapardık" açıklamasıyla çelişkili değil midir?

6-) Dış politikamızda tartışmasız tarihi bir kırılmaya neden olacak Rus uçağının düşürülmesi sonrası yapılan çelişkili açıklamalar, krizin ciddiyetsiz bir biçimde yönetildiğini ortaya koymakta mıdır?